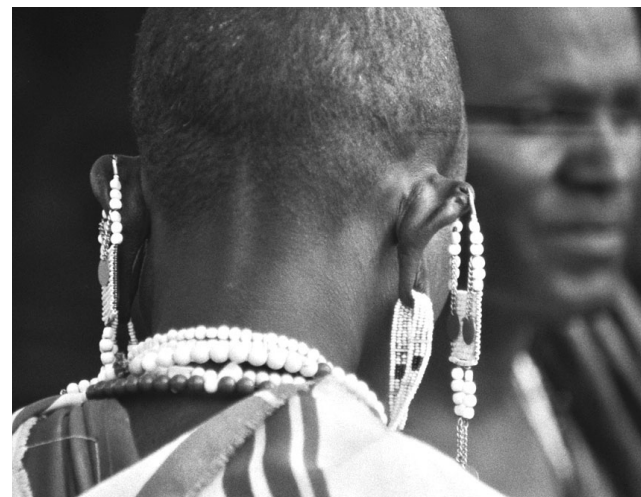

• De jaarlijkse paardenmarkt in Hedel.

• Orthodoxe Jood in Antwerpen.

• De Masaï.

FOTOGRAFE MARIËLLE VAN UITERT STELT DE MENS CENTRAAL IN HAAR WERK

'Een foto zegt altijd de waarheid'

De Masaï in Kenia, de jeugd in Zanzibar en, dichterbij huis, de orthodoxe Joden in Antwerpen en de paardenhandelaren op de jaarlijkse paardenmarkt van Hedel. In haar werk stelt de Bredase fotografe Mariëlle van Uitersteevast de mens centraal. Als een ware globetrotter reisde ze al de halve wereld rond om de verschillende culturen en identiteiten via het oog van de camera vast te leggen. Haar volgende stap is die naar de oorlogsfotografie, vertelt ze. "Het slechtste wat in de mens kan voorkomen, wordt tijdens oorlogen geopenbaard. Ik denk dat er mensen nodig zijn die de waarheid dŭrven zoeken. Misschien leren we er ooit iets van."

Door Addo Sprangers

In haar kamer in het centrum van Breda doet Mariëlle van Uiterst haar verhaal. Het is inmiddels haar veertigste woonplek in de Baroniestad. Een veilige thuishaven die telkens opnieuw weer wordt verruild voor exotischer oorden aan de andere kant van de wereld. Zo ziet het leven van Mariëlle van Uiterst er uit. Een baantje zoeken, geld sparen en vervolgens weer op reis, om hierbij indrukken op een fotorolletje vast te leggen. Want het digitale tijdperk ten spijt, schiet ze haar foto's nog altijd analoog. Dat vind ik gewoon heel sexy, verklaart ze.

Materialisme

Reizen had altijd al haar interesse. Ze volgde aan de NHTV Internationale Hogeschool in Breda een toeristische opleiding en werkte enige tijd als reisleidster. Het leverde geen voldoening op, blikt Mariëlle van Uiterst terug. "Na een half jaartje in een Franse herberg te hebben gewerkt, ben ik alleen maar gaan reizen. Andere culturen opsnuiven, mensen ontmoeten. Dat wilde ik vastleggen. Ik heb reisverhalen geschreven, maar een foto kan zoveel meer zeggen dan een verhaal. Op zeker moment heb ik mijn biografie voor mezelf op papier gezet en was ik eigenlijk klaar met schrijven. Ik ben gaan reizen, reizen en nog eens reizen. Mèt mijn camera. Zuid-Afrika, Botswana, Namibië, Kenia, Tanzania, Egypte, Thailand, Laos, Cambodja, Vietnam, Australië en half Europa. Ik heb iets met andere culturen en het ontmoeten van mensen. Als je ziet hoe arme mensen je soms zó gastvrij opnemen... Dat wilde ik vastleggen. Het geeft me ook en bepaalde rust om onder mensen te zijn waar materialisme niet op de eerste plaats komt. Het geeft je vooral ook de kans om dichterbij mensen te staan."

Veelzeggend

Op reis door Vietnam kreeg Mariëlle van Uiterst het boek 'The Girl In The Picture - The Story of Kim Phuc, The Photograph, and The Vietnam War' van de schrijver Deni Se Chong. Het veranderde haar leven definitief. Mariëlle van Uiterst: "Het betreft de wereldberoemde foto van het door napalm getroffen meisje dat naakt en schreeuwend wegrent. Die foto heeft zó'n enorme invloed gehad op de publieke opinie over de oorlog in Vietnam. Wie kent die foto nou niet? Die is zó veelzeggend, in al haar naaktheid. Toen wist ik het: 'Dit is wat ik wil'. In Vietnam nog heb ik me via de computer aangemeld voor de Fotovakschool in Amsterdam. Momenteel volg ik in Bostel de specialisatie Reportage en Documentaire, want uiteindelijk wil ik fulltime oorlogsfotograaf worden."

Oorlog uitdiepen

Het is de pijn van oorlog die haar zo trekt in de discipline oorlogsfotografie, vertelt Mariëlle van Uiterst. "Het slechtste wat in de mens kan voorkomen, wordt tijdens oorlogen geopenbaard. Via reportages wil ik het fenomeen oorlog uitdiepen. Het verhaal achter het verhaal in beeld brengen. Misschien leren we er ooit iets van. Ik denk dat er mensen nodig zijn die de waarheid dŭrven zoeken. Ik geloof serieus in complottheorieën. De aanslagen op het World Trade Centre en de daar-

• Mariëlle van Uiterst: "Je hebt geen woorden nodig om respect te krijgen en te geven."

op volgende oorlog in Irak zijn volgens mij met voorbedachten rade geënceneerd. Het Amerikaanse volk wordt in mijn ogen verraden door hun eigen leiders. Dergelijke 'mysteries' wil ik als fotografe in oorlogsgebieden ontrafelen. Je kunt er over schrijven en filosoferen, maar een foto zegt altijd de waarheid. De foto van Kim Phuc is in dat opzicht een treffend voorbeeld."

Saamhorigheid

In het werk van Mariëlle van Uiterst staat de mens altijd centraal. "Ik wil laten zien dat er naast de moderne westerse

maatschappij ook nog zoiets bestaat als een authentieke identiteit, zoals bij de orthodoxe Joden in Antwerpen. "Het is een groep die ondanks alles heel sterk haar eigen identiteit durft uit te dragen. De Joden tonen bezieling, net als de Masaï, een heel trots volk. Toen ik de eerste keer beelden van de Masaï zag was ik er direct door gefascineerd. 'Daar moet ik naar toe', dacht ik. 'Ik wil ze zien, ruiken, weten waarom die mensen nog zo leven. Bij de Masaï bestaat nog echt het harmoniemodel. Grote families, dezelfde waarden en normen en meestal ook hetzelfde geloof. De westerse maatschappij is veel individualistischer ingesteld. Wellicht is er bij ons daardoor ook meer eenzaamheid. Ik hoop het niet, maar wellicht is er een ramp voor nodig om ook hier weer die saamhorigheid te krijgen die je nu daar nog vindt."

Missie

Het leggen van contacten gaat haar betrekkelijk eenvoudig af, aldus Mariëlle van Uiterst. "Je hebt geen woorden nodig om respect te krijgen en te geven. Eerlijk zijn, daar gaat het om. Vaak hoeft ik niet eens te vragen of ik een foto mag maken. Natuurlijk, gebieden als Sudan en Congo zijn voor een vrouw alleen best gevaarlijk. Ik zie het zelf ook zeker niet als een voordeel. Aan de ene kant zien mensen je misschien minder snel als een bedreiging, maar aan de andere kant ben je als vrouw ook kwetsbaarder. Zelf sta ik er niet al te veel bij stil. Ik zie mijn werk als fotografe ook meer als een missie. Als ik straks echt in een oorlogsgebied zit, val ik misschien wel flauw bij het allereerste lijk dat ik zie. Maar dan heb ik het in ieder geval wél geprobeerd."

Surf voor meer informatie over (het werk van) Mariëlle van Uiterst naar de website www.paralleluniversum.nl

Mariëlle van Uiterst. FOTO ADDO SPRANGERS
Overige foto's. MARIËLLE VAN UITERT

• Masaï-gemeenschap uit het Keniase dorp Amboseli.